

SAMRØÐA

SÁR KUNNNU KO SAMFELAGNUM

Sár. Tey kunnu tykjast óskyldig millum alskyns herviligar sjúkur. Men í veruleikanum er vantandi viðgerð av sárum ein stórir trupulleiki, sum kann kosta bæði sjúklingum og samfelagnum dýrt. Tað siga triggir sjúkrarøktarfrøðingar, sum fegnast um, at eitt ambulatorium verður latið upp í næstum, sum bert verður til sárviðgerð

Felagið Føroyskir
Sjúkrarøktarfrøðingar

Myndir: Tróndur Dalsgarð

– Tað eru nógv fólk, sum eru burtur frá arbeiðinum í langa tíð vegna sár. So tað er absolutt týðningarmikið at fáa fokus á tað og gera nógv við fyribyrjing - og at man ikki gongur ov leingi, men fær ta røttu viðgerðina beinavegin.

Tað staðfestir Ester Simonsen, sum er sjúkrarøktarfrøðingur og ein av teimum fáu í Føroyum, sum hevur servitan um sár og sárviðgerð.

Saman við Ásu Samuelsen, sum eisini er sársjúkrarøktarfrøðingur, og Ólúvu Foldbo, sum er sáráhugað og hevur arbeitt nógv við sárum, hevur Ester Simonsen eina visjón um at breiða út vitanina um sárviðgerð. Tí tað finnast ráð fyri flest øllum sárum. Men ráðini verða ofta óneyðuga dýr – bæði fyri sjúkling, heilsuverk og samfelag – av tí at vitanin er lítil og serliga tí, at fyribyrjingin vantar.

– Tí tað eru nógvir pengar at spara við at fyribyrja sár. At viðgera sár er dýrt. Bæði í arbeiðstímum hjá heilsustarvsfólkum og í tilfari sum plástur, heilivág, pínuheilivág og forbindingar. Harafrat koma mistir arbeiðstímarnir hjá sjúklinginum sjálvum. Hetta er alt kostnaðarmikið, siga tær triggjar mestsum við

einari rødd í einum lítlum hølum á aðru hædd á Landssjúkrahúsinum.

– Ætlanin er, at vit skulu fáa eitt ambulatorium at ráða yvir.

Tað verður allarhelst í hesum hølunum, vit sita í nú. Her skulu vit so í minsta lagi eiga ein dag um vikuna, har vit fáast við sárviðgerð burturav. Ætlanin er, at tað verða teir mest kompliseraðu tilburðirnir, sum koma til úgreining her úti hjá okkum. Restin fer framvegis at liggja úti í heimarøktini, har meginparturin av sárviðgerð fer fram í dag, sigur Ása Samuelsen.

Tvørfakligt samstarv er vegurin

Tað er serliga orðið »komplekst«, sum hevur hug at venda aftur, tá tær triggjar tosa um sárviðgerð. Tí sambært Ásu, Ester og Ólúvu eru sár ofta kompleks.

Men á hvønn hátt er sárviðgerð kompliserað?

Tað er tað fyri tað fyrsta, tí har

finnst so ómetaliga nógv sløg av sárum. Og fyri tað næsta liggur altíð ein orsök aftan fyri sárið. Aftur her eru óteljandi sløg av orsökum, og har krevst vitan fyri at leita fram

ta orsøkina. Longu her er talan um eitt komplekst úgreiningararbeiði, og sum ger tað neyðugt at nýta vitan tvørturum fakbólkar: læknar, sársjúkrarøktarfrøðingar, sjúkra-

